

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 24. mai 2023

Sak: 2023/0219
Klager: A
Klagemotpart: Elvia AS
Saken gjelder: Klage over vedtak om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Saken gjelder klage over vedtak og avvsningsvedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) datert 28. september 2022 i uenighetssak mellom A og Elvia AS om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. I vedtaket slo RME fast at Elvia AS kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff (kontrollforskriften) § 17-9. RME vurderte videre at Elvia AS ikke hadde brutt informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5. RME avviste klagers anførsler om inkassoloven og markedsføringsloven. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Per Conradi Andersen, Morten Sundt, Helle Grønli

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fattet den 28. september 2022 vedtak i uenighetssak mellom A (klager) og Elvia AS (nettselskapet). I vedtaket ble det slått fast at nettselskapet kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff (kontrollforskriften) § 17-9. RME avviste klage på tariffing etter kontrollforskriften § 17-6 for kunder uten aktiv kommunikasjonsenhet i AMS-måleren, under henvisning til at de allerede hadde behandlet forholdet i en tidligere sak. RME tok også stilling til hvilke tariffier som etter kontrollforskriften kunne anses som en del av nettleien, i forbindelse med spørsmål knyttet til midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstøndsloven). Klagers anførsler knyttet til lov av 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav (inkassoloven) og brudd på lov av 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) ble ikke behandlet ettersom RME ikke har myndighet til å håndheve disse lovene.
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av klager den 2. mars 2022. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 24. oktober 2019 nr.

Postadresse
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

1413 om netregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13. Klager mente at nettselskapet krevde et ulovlig gebyr for behandling og kontroll av ikke-fjernavleste måleverdier, at det forelå brudd på inkassoloven og at gebyr for ikke-fjernavlest strømmåler var trukket fra strømstøtten ulovlig. Klager la ved fakturaer fra nettselskapet og en beslutning om innstilling av sak fra forliksrådet angående ubetalt fakturakrav for nettleie.

- (3) I brev datert 6. april 2022 ba RME nettselskapet om å gjøre rede for alle forhold som var relevante for behandling av klagen. Nettselskapet ble bedt om å gi en nærmere beskrivelse av praksis for innkreving av "gebyr for manglende installasjon av AMS-måler". Videre ble nettselskapet bedt om å forklare hvordan det hadde håndtert manglende betaling av gebyr i denne konkrete saken i forbindelse med klagers strømvtales hvor det var en "sparepakke" ved sykdom og permisjon. Videre ble nettselskapet bedt om å redegjøre for grunnlaget for motregning av ubetalte pengekrav gjennom strømstøtteordningen.
- (4) Nettselskapet ba om utsatt frist for merknader i e-post den 7. april 2022. Samme dag tok imidlertid klager kontakt med RME og krevde at brevet til nettselskapet ble trukket tilbake. Klager ønsket ikke at RME skulle innhente opplysninger fra nettselskapet og ytret ønske om at saken skulle prøves generelt av RME og ikke rettet mot en konkret nettleiekunde. RME besvarte henvendelsen i brev datert 4. mai 2022, hvor saken ble stanset. I brevet ble klager gjort oppmerksom på at saken kunne gjenopptas, men at prosessen da ville starte med et brev til nettselskapet slik at saken kunne bli tilstrekkelig opplyst.
- (5) Klager kontaktet RME 9. mai 2022 og understreket at saken måtte gjennomgås. RME gjenopptok saken og sendte ut varsel om vedtak 29. juni 2022. I varselet viste RME til at de vurderte at nettselskapet kunne kreve tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9, og at tariffen kunne inkluderes i beløpet strømstøtten skulle komme til fradrag fra etter strømstøtnadsloven § 6 første ledd. Klagers øvrige anførsler ble vurdert avvist. Partene ble gitt frist til å uttale seg om forhåndsvarselet til 13. juli 2022.
- (6) Klager ba om utsatt svarfrist til 29. august 2022 i e-post den 30. juni 2022. RME innvilget fristutsettelse i henhold til klagers forespørsel. Den 26. august 2022 sendte klager inn merknader til varselet.
- (7) RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet 28. september 2022. Vedtaket lød som følger:

«RME fatter vedtak om at Elvia kan benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9 overfor klager, og at de ikke har brutt informasjonsplikten i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 i denne saken.

Videre fatter vi vedtak om at Elvia kan inkludere tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i beløpet strømstøtten skal komme til fradrag fra, jf. strømstøtnadsloven § 6 første ledd.

RME avviser klagers anførsel om inkassoloven, markedsføringsloven og tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6.»

- (8) Klager sendte RME en e-post titulert som «midlertidig svar» 11. oktober 2022. RME kontaktet klager per e-post den 3. november 2022 for å få avklart om henvendelsen var å betrakte som en klage på vedtaket. Klager sendte ytterligere merknader i brev datert 7. november 2022. RME vurderte henvendelsen til å være en klage på vedtaket.
- (9) Den 28. november 2022 ble nettselskapet orientert om at klager hadde påklaget vedtaket. Frist for å komme med merknader ble satt til 12. desember 2022. Nettselskapet sendte ikke inn merknader.
- (10) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. forvaltningsloven § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RME sin innstilling datert 28. mars 2023.
- (11) Klager og klagemotpart har i brev datert 28. mars 2023 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Klager sendte inn ytterligere merknader 23. april 2023.
- (12) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 24. mai 2023.

2 RMEs vedtak

- (13) I vedtaket datert 28. september 2022 viser RME kort til sakens bakgrunn og anførslene i saken. RME viser til at Elvia ikke ble orientert om klagen før varsel om vedtak, da RME hadde tilstrekkelig informasjon om de faktiske forhold til å varsle vedtak i saken. Både Elvia og klager hadde imidlertid anledning til å uttale seg om saken før endelig vedtak ble fattet.
- (14) RME oppsummerer klagers anførsler på følgende måte:
 - Klager bestrider lovligheten av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskrift §§ 17-6 (før 1. februar 2021) og 17-9 (etter 1. februar 2021).
 - Klager mener tariffen ikke kan komme til fradrag i strømstøtten etter strømstøtnadsloven § 6 første ledd.
 - Klager mener Elvia bryter inkassoloven gjennom inkassokrav.
 - Klager mener tariffen utgjør dobbeltbetaling.
- (15) I vedtaket viser RME til at det er innført en standardisert tariff for å håndtere og kontrollere måleverdier for kunder uten fjernavlest AMS-måler i kontrollforskriften § 17-9. Denne tariffen kan benyttes for ikke-fjernavleste måleverdier der manglende fjernavlesing skyldes «forhold på kundens side», jf. § 17-9 første ledd. RME kommer til at vilkårene for å kunne innkreve tariff etter § 17-9 var til stede, da det var klager som motsatte seg installasjon av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet.
- (16) Med hensyn til tariffens størrelse viser RME til at denne er fastsatt til kroner 1500 eksklusive merverdiavgift i kontrollforskriften § 17-9. Beløpet er fastsatt med den hensikt å prøve å balansere ulike hensyn, herunder sikre at kunder uten fjernavlesing ikke får urimelig høy tariff, og på den annen side at standardbeløpet skal legge til rette for at disse kundene bidrar til å dekke merkostnadene selskapet har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier.

- (17) Angående kontrollavlesing er det RMEs syn at nettselskapene er ansvarlig for at målepunkt blir målt, og avlest minimum én gang i kalenderåret. Det er opp til nettselskapene å vurdere om årlig stedlig kontroll er nødvendig for å oppfylle dette kravet. Elvia AS kan derfor benytte seg av tariffen, selv om de ikke utfører kontrollen av måleren stedlig.
- (18) Med hensyn til spørsmålet om dobbeltbetaling mener RME at kunden ikke betaler for den samme kostnaden flere ganger. RME beregner årlig en tillatt inntekt for hvert nettselskap. Den tillatte inntekten avgjør hvor mye tariffinntekter nettselskapet kan hente fra kundene. Inntektsreguleringen som RME gjennomfører sørger for at nettselskap som benytter seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverder, ikke kan kreve de samme inntektene gjennom den ordinære nettleien. Dette er ikke synlig på kundens nettleiefaktura, men fremgår i nettselskapets rapportering til RME.
- (19) RME redegjør videre for tidligere uttalelser fra Energiklagenemnda knyttet til kontrollforskriften § 17-6, der nemnda legger til grunn at den forskriftsbestemte standardsatsen kan benyttes uavhengig av hva som er de faktiske kostnadene, så lenge det er sannsynliggjort at nettselskapet er påført kostnader knyttet til ikke-fjernavleste målere.
- (20) RME viser i sin vurdering til at strømstøttsloven § 6 første ledd fastslår at strømstøtte skal komme til fradrag i fakturert nettleie fra nettselskapet. RME viser videre til at nettleie er prisen for å få overført strøm til der strømmen skal brukes, og at begrepene tariff eller overføringstariff også ofte brukes for å beskrive dette.
- (21) RME viser til definisjonen av tariff i kontrollforskriften § 1-3 hvor det fremgår at tariffer forstås som all godtgjørelse for tilknytning og bruk av elektriske nettanlegg. RME bemerker at for de fleste vil nettleien bestå av fastledd og energiledd, men for kunder som ikke har fjernavlest måler, vil det oppstå merkostnader for nettselskapet. Disse kan delvis dekkes gjennom tariff for ikke-fjernavleste målere som er hjemlet i kontrollforskriften § 17-9. RME viser til at tariffen er en del av de løpende kostnadene til nettselskapet for å overføre strøm til kunder uten fjernavleste målere og derfor er å anse som en del av nettleien til denne kundegruppen.
- (22) RME bemerker likevel at nettselskapet ikke kan motregne strømstøtten mot eldre ubetalt gjeld, inkludert tariff for ikke-fjernavleste måleverdier som ikke er blitt betalt tidligere. Med eldre ubetalt gjeld menes utestående gjeld fra tidligere fakturaer.
- (23) Nettselskap har etter kontrollforskriften § 13-5 annet ledd plikt til å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer. Bestemmelsen i kontrollforskriften § 13-5 er ment for tariffer som nettselskapet selv beregner. Tariffene vil da være forskjellig fra nettselskap til nettselskap. Gjennom informasjonsplikten i § 13-5 kan kunder få opplysninger om beregningsgrunnlaget for å vurdere om beregningen er i tråd med forskriften. Tariff etter § 17-9 for ikke-fjernavleste måleverdier er derimot fastsatt som et standardbeløp. Det foreligger derfor ikke en individuell beregning av dette gebyret for hver nettkunde, RME vurderer derfor at nettselskapet ikke har brutt informasjonsplikten i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 i denne saken.
- (24) Med hensyn til den delen av klagen som gjelder beregning av tariff etter kontrollforskriften § 17-6 for årene 2019 og 2020 avviser RME denne, ettersom

forholdet alt er klaget inn og behandlet i et vedtak hvor nettselskapet ble pålagt å korrigere avlesningsgebyret for 2019 og 2020. Vedtaket ble stadfestet av Olje- og Energidepartementet. Nettselskapet gjorde en ny beregning av avlesningsgebyret. RME mente at dette fremdeles var satt for høyt og fattet et nytt vedtak med pålegg om endring. Dette vedtaket ble stadfestet av Energiklagenemnda. RME har mottatt en ny beregning av tariffen fra nettselskapet som er vurdert å være i samsvar med kontrollforskriften § 17-6. RME kan ikke se at klager tar opp nye forhold som ikke allerede har vært til behandling og avviser derfor denne delen av klagen.

- (25) Klager anfører at nettselskapet bryter inkassoloven gjennom bruk av inkassokrav. Da inkassoregelverket ligger utenfor RMEs virkeområde, vil ikke RME ta stilling til denne anførselen og denne delen av klagen avvises.
- (26) Klager anfører også at nettselskapet bryter markedsføringsloven § 11. Etter bestemmelsen er det forbudt å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale. RME har ikke myndighet til å ta stilling til markedsføringsloven og også denne delen av klagen avvises.

3 RMEs innstilling

- (27) RME går i innstillingen kort gjennom sakens bakgrunn og de nye anførselene fra klager. Med unntak av vurderingen etter kontrollforskriften § 17-6 kan ikke RME se at det fremkommer nye opplysninger i klagen som vil medføre endringer i deres tidligere avgjørelse.
- (28) Det er særlig vist til at det er nettselskapet selv som vurderer om det er nødvendig med stedlig kontrollavlesing for å oppfylle kravet om at målepunkt skal måles og avleses minimum én gang i kalenderåret. Nettselskapet må ikke gjennomføre stedlig kontrollavlesing hos klager for å kunne benytte seg av tariffen overfor klager. Tariffen etter kontrollforskriften § 17-9 er basert på et forskriftsfestet standardbeløp på kroner 1500 eksklusiv merverdiavgift. Dette skal dekke nettselskapenes merkostnader knyttet til at kunden ikke har en måler med aktiv kommunikasjonsenhet. Dette inkluderer flere kostnader enn stedlig kontrollavlesing.
- (29) Med hensyn til RMEs avvisning av den delen av klagen som gjaldt klagers anførsel om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-6 varslet RME en omgjøring. Bakgrunnen for at RME avviste anførselen var at det allerede var fattet et fellesvedtak angående nettselskapets beregning av tariffen. I ettertid har Energiklagenemnda vurdert at RME hadde brutt informasjonsplikten i en lignende sak. Også i denne saken hadde RME avvist kundens anførsel om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-6 i en uenighetssak med nettselskapet. Energiklagenemnda vurderte at RME ved å avvise anførselen hadde brutt veiledningsplikten, og at RME enten burde ha veiledet om klageadgang på fellesvedtaket eller ha fattet et likelydende vedtak som klager så kunne ha klaget på. RME vil derfor omgjøre avvisning av klagers anførsel om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter § 17-6 innen kort tid.

4 Partenes anførsler

4.1 Klagers anførsler

- (30) Klager har i det vesentlige anført:

- (31) RME har etter klagers syn ikke vurdert hensynet til klagers private interesser i saksbehandlingen, noe som er i strid med formålet i energiloven § 1-2 og kontrollforskriften § 1-1. Dette setter klagers rettssikkerhet i fare. Klager anfører at RMEs forvaltningspraksis er i strid med loven, og at praksisen er inkonsekvent fra saksbehandler til saksbehandler. Etter klagers syn har RME sett gjennom fingrene på klagemotpartens misbruk av monopolstilling.
- (32) Klager anfører at nettselskapet har krevd inn tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier via en ulovlig motregning mot hennes strømvtales med NorgesEnergi kalt «Sparepakken». Denne avtalen innebar at klager ved sykdom eller permittering skulle få dekket kroner 4000 i nettleie og strømforbruk fordelt over fire måneder. Klager mener at NorgesEnergi urettmessig inkluderte tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier fra denne avtalen i 2019 og 2020.
- (33) Klager bestrider at tariff etter kontrollforskriften § 17-9 kan anses som nettleie som skal komme til fradrag i strømstøtten etter strømstøtnadsloven. Klager har i denne forbindelse vist til at nettleie skal bestå av et fastledd og et energiledd etter kontrollforskriften § 14-2. Nettleie gjelder betaling for transport av strøm til kunden, og det er regulert i forskrift at nettleie skal beregnes og kreves inn. Beskrivelsen av nettleie i kontrollforskriften § 14-2 er ikke endret etter innføring av AMS-måler, eller etter at avlesningsgebyr ble innført. Nettselskapene har heller ikke plikt til å fakturere tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. Klager mener nettselskapet derfor ikke kan inkludere tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i beløpet strømstøtten skal komme til fradrag fra. Klager krever tilbakebetalt for lite utbetalt støtte fra nettselskapet.
- (34) Når det gjelder strømstøtnadsloven, viser klager til at Energiklagenemnda kun behandler klager på RMEs vedtak etter energiloven med underliggende forskrifter. Spørsmål etter strømstøtnadsloven faller utenfor Energiklagenemndas mandat.
- (35) Klager anfører at nettselskapet utfører en ulovlig dobbeltfakturering når det ilegges tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. Det blir vist til at arbeidet forbundet med avlesning allerede er medregnet og fakturert i energi- og fastleddet som blir betalt gjennom den ordinære nettleien. Klager mener at faste kostnader knyttet til IT-drift og vedlikehold av løsning for profilmålere ikke kan dekkes gjennom avlesningsgebyret. Kostnadene i tariffen for tjenesten er dermed dekket av det lovpålagte fastleddet etter kontrollforskriften § 14-2. Klager viser i den sammenheng til kontrollforskriften § 1-3 niende ledd der kundespesifikke kostnader er definert som «Kostnader knyttet til kundehåndtering, herunder måling, avregning, fakturering, tilsyn mv.». Ved å bruke kontrollforskriften § 17-6 og § 17-9 for å fastsette tariff vil nettselskapet få betalt for den samme tjenesten to ganger.
- (36) Klager anfører at nettselskapet ikke har foretatt fysiske stedlige avlesninger av strømmåler som følge av at klager selv sender inn målerstand den første i hver måned. Etter klagers syn har nettselskapet forhånds fakturert for en tjeneste nettselskapet ikke har utført, og som klager heller ikke har bestilt. Klager viser her til avregningsforskriften § 7-1a.
- (37) Videre har klager bestridt at den standardiserte tariffen etter kontrollforskriften § 17-9 er unntatt informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5. Klager har anført at det er urimelig at forbrukere ikke skal få vite hvilke merkostnader det er tale om dersom nettselskapet ikke trenger å oppgi beregningsgrunnlaget. Videre har klager anført at

ordlyden i § 13-5 tilsier at alle tariffer faller innenfor bestemmelsen, og at RMEs tolkning er i strid med forskriftsteksten.

- (38) Klager anfører videre at det foreligger brudd på inkassoloven og at dette må ligge innenfor RMEs kompetanse å ta stilling til så lenge de er reguleringsmyndighet for nettselskapene. Klager viser til at bruddene på inkassoloven er dokumentert.
- (39) Klager anfører også at det foreligger brudd på markedsføringsloven § 11. I denne sammenheng viser klager til avregningsforskriften § 7-1a.

4.2 Klagemotpartens anførsler

- (40) Nettselskapet har ikke kommentert saken.

5 Klagenemndas vurdering

- (41) Saken gjelder As klage over Elvia AS' tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9, og om slike tariffer anses som nettleie.

Om tariff etter § 17-9 inngår som en del av nettleien

- (42) Klager har anført at RMEs tolkning av «fakturert nettleie» i strømstøndsloven § 6, som inkluderer tariffen etter kontrollforskriften § 17-9, strider mot kontrollforskriftens regulering av hva som inngår i nettleien.
- (43) Energiklagenemnda behandler klager på enkeltvedtak med hjemmel i energiloven og naturgassloven jf. forskrift av 24. oktober 2019 nr. 140 om Energiklagenemnda § 1. Nemnda vil innledningsvis bemerke at den ikke vil gå nærmere inn i de vurderingene som foretas etter strømstøndsloven. Det følger av strømstøndsloven § 4 at RME avgjør uenighet om hvem som har rett til å bli omfattet av strømstøndsordningen, og at slike vedtak ikke kan påklages. Videre følger det av § 9 at det er Olje- og energidepartementet (OED) som er klageinstans for vedtak om tilbakebetaling av uriktig utbetalt stønad. RME har fattet et vedtak om hva som inngår i «nettleie», slik at strømstønden kan komme til fradrag i dette beløpet, jf. § 6. Klageadgangen for vedtak etter denne bestemmelsen er ikke omtalt i lovens ordlyd eller i forarbeidene. Hva som inngår i nettleien er imidlertid et forhold som reguleres i kontrollforskriften, og RMEs vurdering av «nettleie» etter strømstøndsloven § 6 synes også å legge til grunn at innholdet er det samme etter de to regelverkene. Nemnda vil derfor prøve spørsmålet om kontrollforskriften stenger for at tariff etter § 17-9 anses som nettleie i kontrollforskriftens forstand.
- (44) Regelverket inneholder ingen legaldefinisjon av begrepet «nettleie». Det følger imidlertid av kontrollforskriften § 1-3 at tariffer er definert som «*alle priser og annen økonomisk godtgjørelse som konsesjonæren fastsetter for tilknytning til og bruk av elektriske nettanlegg.*». Bestemmelsen stenger ikke for at tariffer etter § 17-9, som er ment å dekke kostnader ved bruk av nettet, er å anse som nettleie.
- (45) Klager har vist til at nettleie kun består av fastleddet og energileddet. Videre har klager anført at ettersom tariffer etter § 17-9 ikke nevnes som en del av fastleddet eller energileddet i § 14-2, må denne tariffen anses å falle utenfor nettleien.
- (46) Nemnda viser til at § 14-2 ikke gir en uttømmende forklaring eller definisjon på hva som er nettleie. Ordlyden i § 14-2 tredje ledd viser til at «*fastleddet skal utformes slik at*

kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet». Nemnda anser tariffering av ikke-fjernavleste strømmålere som en del av nettleien. Nettselskapene kan ilegge slik tariff for å sørge for en rimelig fordeling av kostnadene. Når manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side, vil tariffen sørge for at den aktuelle kundegruppen dekker merkostnadene den manglende fjernavlesningen medfører. I motsatt fall ville disse kostnadene skyves over på de andre nettkundene. På bakgrunn av dette kan ikke nemnda se at kontrollforskriften er til hinder for at tariff for ikke-fjernavleste målere etter § 17-9 anses som en del av nettleien.

Adgangen til å kreve tariff for ikke-fjernavlest strømmåler etter § 17-9

- (47) Nemnda behandler så spørsmålet om nettselskapet kan kreve tariff for ikke-fjernavlest måler fra klager, jf. kontrollforskriften § 17-9.
- (48) Det følger av kontrollforskriften § 17-9 at *«Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side.»*
- (49) Utgangspunktet er derfor at det kan kreves tariff etter § 17-9 dersom *«fjernavlesning skyldes forhold på kundenes side»*. Nemnda tolker ordlyden *«forhold på kundens side»* som å omfatte enhver omstendighet hvor årsaken til at det mangler fjernavlesning skyldes kunden, og ikke for eksempel manglende tilbud om måler eller installasjon fra nettselskapet.
- (50) I denne saken har klager anført at tjenestene ikke er blitt bestilt av klager. Etter klagers syn kan det ikke kan kreves gebyr som følge av at klager har takket nei til tilbudet om AMS. Nemnda viser til at dersom årsaken til at det ikke er installert fjernavlest strømmåler er at klager selv har takket nei, vil dette utgjøre et *«forhold på kundenes side»*. Nemnda finner derfor at nettselskapet har adgang til å kreve gebyr etter § 17-9 som følge av at klager ikke har fjernavlest strømmåler.
- (51) Klager har anført at det ikke medfører merkostnader for nettselskapet at hun ikke har fjernavlest måler, da nettselskapet ikke må utføre noen manuelle operasjoner for å håndtere måleverdiene som følge av at klager selv melder inn målerstand. Nemnda viser til at selv om klager har en automatisk måler, er ikke dette ensbetydende med at nettselskapet ikke pådras ekstra kostnader når måleren ikke kan fjernavleses. Nettselskapet må eksempelvis drifte to systemer når de har kunder uten fjernavlesning fremfor kun ett system for fjernavleste måleverdier. Den enkelte kunde betaler heller ikke for en enkelt aktivitet nettselskapet utfører, men for sin del av merkostnaden nettselskapet har knyttet til denne kundegruppen. Dette er tidligere slått fast av nemnda i sak 2022/0723.
- (52) Videre har klager anført at nettselskapene selv kan velge om de vil belaste kundene tariffene for ikke-fjernavleste måleverdier, og at dette derfor må anses som et privatrettslig forhold mellom nettselskap og kunde, herunder at RME ikke kan pålegge klager å betale gebyret. Nemnda viser til at det er opp til nettselskapet om de faktisk skal kreve gebyret eller ikke jf. ordlyden «kan» i § 17-9. Nemnda understreker imidlertid at både RME og Energiklagenemnda kan vurdere om nettselskapet i henhold til gjeldende regelverk har adgang til å pålegge gebyret.

Dobbeltfakturering

- (53) Nemnda tar videre stilling til om det foreligger dobbeltfakturering. Klager anfører at nettselskapet får betalt for samme tjeneste to ganger ved fastsettelse av tariff for manuell avlesning, ved at de kundespesifikke kostnadene allerede er dekket gjennom nettleiens lovpålagte fastledd som fremgår av kontrollforskriften § 14-2.
- (54) Den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Nettselskapene har anledning til å kreve et gebyr for manuell avlesning av målere, for å dekke kostnadene for kundegruppen som ikke benytter seg av nettselskapets standardssystem for avlesning gjennom AMS. Dette har nemnda slått fast i tidligere avgjørelser, herunder sak 2022/0723. Manuell avlesning må betegnes som en særskilt tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapenes kunder. Denne tariffen kunne tidligere kreves etter kontrollforskriften § 17-6. Nemnda viser til tidligere vedtak om dette, blant annet sak 2021/0969 og 2021/1954. I dag er denne tariffen direkte regulert i kontrollforskriften § 17-9. Som nevnt ovenfor er tariffen fastsatt standardisert for å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Nemnda kan ikke se at det foreligger dobbeltfakturering ved at klager faktureres både for ordinær nettleie og gebyr for manuell avlesning.

Manglende stedlig kontroll

- (55) Videre har klager anført at nettselskapet ikke har utført fysisk stedlig kontrollavlesning av klagers måler.
- (56) Tariffen etter § 17-9 er et standardbeløp som skal bidra til å dekke et snitt av merkostnadene nettselskapet har ved å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste. Forskriften stiller ikke krav om at kunden har bestilt avlesningstjenesten særskilt. Nemnda er enig med klager i at innkreving av tariffen forutsetter at det faktisk utføres den type tjeneste som skal dekkes av tariffene, slik nemnda også slo fast i sak 2021/1954 og 2022/0723. Imidlertid innebærer ikke gebyret for manuell avlesning at den enkelte kunde betaler for en enkelt aktivitet utført av nettselskapet. Hver kunde betaler for sin del av merkostnadene nettselskapet har tilknyttet denne kundegruppen. Den standardiserte tariffen skal nettopp ikke representere en individuell fakturering av de konkrete faktiske kostnadene knyttet til den enkelte kunde.
- (57) Avregningsforskriften § 3-3 stiller krav om at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Verken avregningsforskriften § 3-3, § 7-1 a eller kontrollforskriften § 17-9 stiller krav om fysisk stedlig kontrollavlesning. Det er opp til nettselskapet å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Hvorvidt det kreves at nettselskapet selv møter opp for å foreta en stedlig kontroll, eller om det er tilstrekkelig å få tilsendt måleverdiene, er opp til nettselskapet å vurdere. Nemnda kan derfor ikke se at det er et vilkår om stedlig kontroll for å kreve tariff etter kontrollforskriften § 17-9.

Plikt til å oppgi beregningsgrunnlaget

- (58) Klager har anført at nettselskapet må dokumentere hvilke merkostnader tariffen inneholder og har vist til reglene om informasjonsplikt i kontrollforskriften § 13-5.

- (59) Det er fastsatt et standardbeløp i kontrollforskriften § 17-9 og etter nemndas syn må det være en klar forutsetning at plikten til å informere sluttkunden om beregningsgrunnlaget ikke gjelder ved fastsettelse av en slik standardisert tariff. I RME rapport nr. 8/2020 har RME pekt på at prinsippene for utforming av punkttariffer i kontrollforskriften § 13-1 ikke kommer til anvendelse når en fastsetter et standardbeløp, og i forlengelsen av dette er heller ikke informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5 relevant når det gjelder beregningsgrunnlaget. Nemnda bemerker også at standardbeløpet er satt noe under det nivået nettselskapene selv har fastsatt tariffen til tidligere, av hensyn til at kunder uten fjernavlesning ikke skal få en urimelig høy tariff. Nettselskapet har valgt å ta tariffen i bruk og kan da verken kreve inn mer eller mindre enn kroner 1500 eksklusiv merverdiavgift per år – uavhengig av sine faktiske merkostnader.

Øvrige anførsler

- (60) Klager har videre anført at RME ikke kunne avvise spørsmålene knyttet til markedsføringsloven og inkassoloven. Nemnda viser til sin avgjørelse i sak 2022/0897 hvor nemnda stadfestet at RMEs myndighet til å avgjøre uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, er begrenset til uenighet med grunnlag i energiregelverket. Nemnda var i den nevnte saken enig med RMEs begrunnelse om at spørsmålene knyttet til markedsføringsloven, avtalerettslige problemstillinger og adgang til stenging av strøm etter forbrukerkjøpsloven § 48a, ligger utenfor RMEs myndighetsområde. Energiklagenemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven, jf. forskrift om Energiklagenemnda § 1. Nemnda tar derfor heller ikke stilling til de nevnte problemstillingene.
- (61) RME har i sin innstilling vist til at de ønsker å oppheve den delen av vedtaket som er tilknyttet kontrollforskriften § 17-6 for årene 2019 og 2020. Nemnda prøver derfor ikke dette forholdet i denne saken.

6 Vedtak

- (62) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas ikke til følge.

2. Vedtak 202205097-12 fattet av Reguleringsmyndigheten for energi 28. september 2022 stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 24. mai 2023

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk